

دیدگاه‌ها در مورد ساختار آینده جامعه افغانستان

در ارتباط به ساختار آینده جامعه افغانستان، می‌خواهم به چند نکته مهم اشاره نمایم.

باید خاطرنشان ساخت که نه تنها ایجاد جاده‌ها، ساختمان‌ها و راه‌های تجاری، بلکه فراهم ساختن زمینه‌های آموزش علم و دانش برای دختران و پسران، مشارکت فعال زنان در جامعه، به‌ویژه تأمین تساوی حقوق زن و مرد، و همچنان مشارکت اقوام مختلف ساکن افغانستان در تمام عرصه‌های زندگی اجتماعی، سیاسی و اقتصادی، از اهمیت بسزایی برخوردار است. افزون بر این، فراهم ساختن زمینه‌های کاریابی، ارتقاء سطح اقتصادی مردم، افزایش رفاه و بهبود سطح زندگی شهروندان، نقش اساسی در ایجاد زیربناها و شکل‌گیری ساختارهای جامعه افغانستان خواهد داشت.

ناگفته نباید گذاشت که داشتن روابط دیپلماتیک دوستانه، نه تنها با کشورهای همسایه و منطقه، بلکه با کشورهای غربی نیز، نقش اساسی در رشد و توسعه اقتصادی، گسترش تجارت و پیشرفت سیاسی کشور ایفا خواهد کرد. این موضوع از آن جهت اهمیت ویژه دارد که افغانستان از جمله کشورهای خودکفا از لحاظ اقتصادی به شمار نمی‌رود.

نکته مهم دیگری که نباید از آن غافل شد، ارتقای سطح آگاهی اجتماعی و علمی مردم است. در این راستا، باید عقاید، باورها و اعتقادات مردم مورد توجه قرار گیرد و در عین زمان، با افراط‌گرایی و افراطیت مبارزه صورت گیرد و زمینه برای استقرار دموکراسی و تأمین آزادی بیان فراهم ساخته شود.

- حمایت از کودکان، نوجوانان و زنان

ایجاد ادارات و نهادهای حمایت از کودکان و نوجوانان زیر سن ۱۸ سال، به‌منظور شناسایی به‌موقع مواردی که رفاه، سلامت و امنیت آنان را به خطر می‌اندازد و جلوگیری از چنین موارد، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار خواهد بود. این نهادها باید از کودکان و نوجوانانی که در شرایط دشوار و ناامن زندگی قرار دارند، حمایت و حفاظت نمایند.

به‌منظور جلوگیری از خشونت‌های خانوادگی علیه زنان، ایجاد و گسترش خانه‌های امن زنان در سراسر افغانستان از اهمیت بالایی برخوردار خواهد بود. این مراکز باید برای زنان و دخترانی که در معرض خشونت خانوادگی قرار دارند یا از آن آسیب دیده‌اند، زمینه حفاظت، حمایت و دسترسی به خدمات لازم را فراهم سازند.

علاوه بر این، ایجاد مراکز مشاوره برای خانواده‌ها، به‌منظور حل و فصل و رسیدگی به اختلافات و درگیری‌های جدی خانوادگی، از اهمیت بسزایی برخوردار است. همچنان، فراهم ساختن خدمات مسلکی مشاوره برای دختران و پسران، جوانان و بزرگسالان نیز ضروری خواهد بود.

هدف این خدمات آن است که افرادی که با توجه به شرایط زندگی خویش در تنظیم و شکل‌دهی زندگی روزمره با مشکلات مواجه هستند و احساس یأس، ناامیدی و عدم اطمینان نسبت به آینده دارند، بتوانند از مشاوره و حمایت‌های مسلکی این مراکز قابل اعتماد بهره‌مند گردند. بدین وسیله، آنان قادر خواهند شد بر مشکلات زندگی خویش غلبه نمایند، راه‌های جدیدی برای بهبود وضعیت خود بیابند و مسیر زندگی خویش را به گونه مستقل و آگاهانه تعیین کنند.

- راهنمایی مسلکی و حمایت از جوانان

همچنان، تأسیس مراکز کاریابی و راهنمایی مسلکی برای جوانان از اهمیت بسزایی برخوردار خواهد بود. این مراکز باید جوانان را پس از فراغت از مکتب در مسیر آموزش‌های مسلکی و انتخاب حرفه آینده‌شان همراهی و حمایت نمایند.

این نهادها باید نوجوانان و جوانان، اعم از دختران و پسران، را در مورد فرصت‌های شغلی و مسلکی راهنمایی نموده و در معرفی مراکز آموزش‌های مسلکی، فرصت‌های کاری و زمینه‌های کاریابی از آنان حمایت کنند. در این روند، باید به علایق، خواسته‌ها و توانایی‌های فردی جوانان، مهارت‌های موجود، تجربیات و آموخته‌های آموزشی و کاری آنان، و همچنان نیازمندی‌های بازار کار توجه صورت گیرد.

مراکز مشاوره مربوطه باید مکلف به رعایت اصول محرمانه و رازداری باشند تا هویت اشخاص مراجعه‌کننده و موضوعات مطرح‌شده از سوی آنان به صورت محرمانه حفظ و مورد حفاظت قرار گیرد.

- مبارزه با رشوه‌خواری، فساد اداری و مواد مخدر

نکته مهم دیگری که باید مورد توجه قرار گیرد، ایجاد نهادهای مبارزه با رشوه‌خواری، فساد اداری و مواد مخدر است. هدف از ایجاد این نهادها، بررسی، پیگیری و اطمینان از تطبیق عملی و مؤثر اقدامات مبارزه با این پدیده‌ها می‌باشد.

- کرامت انسانی به عنوان یک اصل بنیادی

یکی از اصول اساسی و مهمی که در ساختار یک جامعه و در زندگی شهروندان نباید نادیده گرفته شود، اصل کرامت انسانی است. این اصل در ماده اول قانون اساسی جمهوری فدرال آلمان چنین تسجیل گردیده است:

«Die Würde des Menschen ist unantastbar»

"کرامت انسان خدشه‌ناپذیر است."

کرامت، عزت و وقار و حیثیت هر انسان باید بدون هیچ گونه تبعیضی مورد احترام قرار گرفته و حفاظت شود. بدون در نظر گرفتن رعایت این اصول بنیادی، دستیابی به جامعه‌ای عادلانه و دموکراتیک که فارغ از هرگونه خشونت و تبعیض قومی، نژادی و مذهبی باشد، دشوار خواهد بود و تحقق چنین جامعه‌ای با چالش‌ها و موانع فراوان روبه‌رو خواهد شد.

- چشم‌انداز آینده افغانستان

با امید به روزی که افغانستان به کشوری مرفه، مترقی و آباد مبدل گردد؛ کشوری که در آن همه شهروندان، بدون در نظر گرفتن جنسیت و تعلقات قومی خویش، از حقوق مساوی برخوردار باشند و زمینه فراگیری علم و دانش برای همگان فراهم باشد.

کشوری که در آن به مقام، جایگاه و حقوق کودکان، نوجوانان و جوانان، به‌ویژه زنان، ارج گذاشته شود و نقش آنان در جامعه مورد احترام قرار گیرد.